

Krav om løsvægt-områder i større supermarkeder

Forslag:

- Alle større supermarkeder skal afsætte 20% af deres areal til salg i løsvægt (områder fri for engangsemballager med mulighed for genpåfyld) senest i 2025.

Formål:

Reducere emballageforbrug og fremme genbrugelige emballageløsninger.

Engangsemballage til fødevarer er en af de store kilder til det stigende plastikforbrug. Cirka halvdelen af den samlede globale plastikproduktion går til engangsprodukter, og den samlede plastikproduktion er siden 1950'erne steget fra 15 mio. ton årligt til ca. 380 mio. ton årligt i 2015. Fremskrivninger anslår, at plastikproduktionen i 2050 vil være firedoblet, og at halvdelen heraf vil gå til engangsplastikprodukter¹. Udviklingen er stærkt problematisk, og engangsemballage er et af de plastikprodukter, der udgør et stadigt stigende både klima-, miljø, og ressourceproblem.

Danmark bidrager til den dårlige udvikling

Bare i Danmark er forbruget af engangsemballage steget med 30% på den senest opgjorte 5-årige periode². Samtidig er vi det land i EU, der generer allermost affald pr. indbygger³. Når man kigger på det overordnede forbrug har Danmark allerede den 28. marts opbrugt den andel af klodens ressourcer, der burde række til et helt år⁴. En væsentlig kilde til vores overforbrug den udbredte brug-og-smid-væk-kultur, som der er stort behov for at gøre op med. Løsningen er ikke at skifte engangsplastik ud med et andet engangsmateriale, men at fokusere på at bryde med *engangskulturen* ved at reducere mængden af emballage og erstatte engangsemballagen med emballage, der kan vaskes og bruges mange gange. Dette kan sikre mindre spild, affald og plastikforurening i naturen. Dertil kommer, at livscyklusanalyser (LCA) af hhv. engangs- og flergangsemballage til mad og drikkevarer tydeligt viser, at flergangsprodukter udleder langt mindre CO₂ end deres engangs-modstykker gennem hele produktets livscyklus⁵.

Forbrugeren skal have et emballagefrit valg

Emballagefri varer i løsvægt er i dag stort set kun tilgængelige i specialbutikker, hvor det kræver både mere tid og flere økonomiske resurser at gøre sine daglige indkøb end i et almindeligt supermarked. Det er på tide at rykke de emballagefri produkter tættere på den helt almindelige forbruger og hverdagsindkøbene i supermarkederne, så de emballagefri varer bliver langt mere tilgængelige. Det har man gjort i både Frankrig

¹ <https://www.pewtrusts.org/da/research-and-analysis/articles/2020/07/23/breaking-the-plastic-wave-top-findings>

² <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2020/12/978-87-7038-246-5.pdf>

³ Kilde: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Municipal_waste_statistics

⁴ <https://www.overshootday.org/newsroom/country-overshoot-days/>

⁵ <https://upstreamsolutions.org/reuse-wins-report>

og Spanien, hvor man begge steder har pålagt dagligvarebutikker på over 400m² at indføre påfyldningsstationer på minimum 20% af deres areal⁶. Danmark bør følge trop og indføre samme krav. Ifølge en [undersøgelse](#) udført af Analyse Danmark for Plastic Change, er rigtigt mange danskere – faktisk 90% af deltagerne i undersøgelsen – klar til at returnere flere emballager med pant på. Desuden svarer 39%, at det vigtigste parameter er, at det er let og tilgængeligt at vælge returemballager, hvilket dette forslag netop vil sikre.

Reduktion af emballage og madspild kan gå hånd i hånd

Et udbredt modargument mod reduktion i plastikemballage er, at de er nødvendige for at undgå madspild. Dette er dog en myte, som er under stigende pres. For når kurven for madspild og kurven for emballageforbrug på europæisk plan begge er steget de sidste år⁷, er det svært at argumentere for, at emballage skulle være en løsning på madspild. I stedet bør man se på, hvordan ændringer i vores samlede fødevarer system kan afhjælpe begge dele, for eksempel med et større fokus på sæsonbestemte og lokale fødevarer. Ifølge en ny rapport fra marts i år kan netop salg i løsvægt og sammen med bl.a. andet at fjerne datomærkning og opbevare ved de rette temperaturer faktisk forlænge holdbarheden af en række frugt- og grøntsager sammenlignet med når de opbevares i den traditionelle plastikemballage⁸.

Økonomi:

Virksomhederne skal som udgangspunkt selv stå for omstruktureringen og får en periode til at omstille sig. Krav om løsvægt vil dog næppe blive set som en straf, men kan derimod ofte nedbringe spild og dermed være en god forretning for virksomhederne foruden at kunne give en grøn profil og flere valgmuligheder for kunderne. Dette understøttes også af, at der internationalt er eksempler på supermarkedskæder, som har indført løsvægt-områder, fx Tesco (UK), Albert Heijn (Holland), Whole Foods (US).

---

⁶ I Spanien med krav om at det sker i 2023:

<https://www.cuatrocasas.com/resources/legal-flash-new-act-on-waste-and-contaminated-land-62665f8ef0ba5641501038.pdf?v1.18.0.202203281113> og i Frankrig at det sker inden 2030:

<https://www.connexionfrance.com/article/French-news/Supermarkets-in-France-set-to-swap-plastic-packaging-for-refill-stations>

⁷ https://noah.dk/sites/default/files/2018-05/NOAH_Madspild%20og%20plastemballage_Apr18_2.pdf

⁸

<https://wrap.org.uk/sites/default/files/2022-02/WRAP-Reducing-household-food-waste-and-plastic-packaging-Summary.pdf>